

Arkitekten Ulrik Plesner har i høj grad sat sit præg på Ringkøbings arkitektur. Han har tegnet flere af byens markante bygninger og endnu flere er direkte eller indirekte inspireret af hans arkitektur.

Plesner, der var præstesøn fra Vedersø, levede fra 1861 til 1933, og var en af de førende arkitekter i den bevægelse, der i begyndelsen af 1900-tallet gjorde op med historicismen og i stedet ønskede at finde frem til en enkel, smuk og stærk arkitektur med udgangspunkt i den oprindelige byggeskik. Nogle af Plesners bygninger, som for eksempel Aldershvile, er stadig påvirket af nationalromantikken, men i sin arkitektur videreførte Ulrik Plesner ofte træk fra den traditionelle vestjyske byggeskik med røde musten, hvide gesimser og afvalmede gavle i en ny fortolkning.

Ulrik Plesners bestræbelser på at søge tilbage til kvaliteten i gode, lokale byggetraditioner var til stor inspiration for Landsforeningen Bedre Byggeskik og murermestervillaerne, der præger Ringkøbings arkitektur frem til Anden Verdenskrig, og hans indflydelse har således været stor, både lokalt og på landsplan.

Af Plesners bygninger i Ringkøbing er her vist Dommerkontoret fra 1905, Priorgården fra 1910 og den gamle sparekasse i Østergade fra 1913. De øvrige huse er tegnet af Plesners assistent, Kristian Jensen, og de lokale bygmestre, der ofte brugte motiver fra arkitekturen i forbindelse med andre byggeopgaver i Ringkøbing. Plesners huse har dog en umiskendelig kvalitet, der adskiller dem fra efterfølgernes.

Bygningskroppene er kompakte med en tyngde, der understreges af de kraftige, hvide gesimser og de afvalmede tage. Hvor der er kviste, er disse ofte udformet som pult- eller saddelkviste, og ikke som de traditionelle saddeltagskviste, der ellers præger byen.

Murværket er i egnens mørkerøde sten, og forskellige formsten ved gesimser, vinduer og bygningsfremspring giver murværket en egen form for dekoration, der sammen med de hvide bygningsdele og kraftige vinduer med opsprodsning på en gang er pynteligt og meget robust som de vestjyske klitgårde. Det er disse træk, der gentages af Plesners efterfølgere og ligeledes går igen i en mere afdæmpet udformning i de mange murermeisterhuse, der blev bygget i begyndelsen af 1900-tallet.

Bygningsdele og overflader. De plesnerinspirerede huse er alle udført med stor håndværksmæssig kvalitet og i traditionel byggeteknik og -materialer, og det er vigtigt, at dette håndværksmæssige præg fastholdes og ikke brydes af moderne industrifremstillede materialer. Hvor det er muligt, skal man bibeholde de originale bygningsdele, der ofte er svære at erstatte med nye i tilsvarende udformning og dimensioner, med mindre man får udført kopier eller finder tilsvarende som genbrugsmaterialer.

Facader. Facadereparationer skal udføres med sten, der har samme karakter som de gamle, og fuger i murværket og omkring vinduer skal udføres som de oprindelige, der ofte er udført i en grov, gullig kalkmørtel. Facader i blank mur må ikke pudses.

Tag. Ved udskiftning af tagsten skal der oplægges nye vingetegle i gammelt format uden overfladebehandling, og tagrender skal udføres i Zink, lige som gesimsens originale udformning skal bibeholdes, da den er en væsentlig del af arkitekturen. Kvistene er forskelligt udformet og skal udskiftes med tilsvarende, lige som nye kviste skal tilpasses huse-nes individuelle arkitektur.

Vinduer. Vinduerne varierer i udformning, og ved udskiftning skal den oprindelige opdeling og de oprindelige dimensioner, der ofte er kraftigere end normalt, bibeholdes. Der skal isættes traditionelle enkeltlags trævinduer med kitfals, og varmesolering udført som koblede eller indvendigt monterede forsatsrammer. Der er termovinduer på markedet med spinkle sprosser monteret på det yderste lag glas. Disse kan benyttes som alternativ modsat almindelige opsprodsede termoruder, der ikke må anvendes. I huse, der er opført med rammer uden sprosser, kan der benyttes termoruder og trekantede glaslister i træ med samme profil som originale kitfalse.

Facadedøre. Yderdørene, der ofte er fremstillet specielt til den enkelte ejendom, skal bibeholdes, og må kun undtagelsesvist erstattes af nye, standardfremstillede modeller efter nærmere godkendelse.

Regler. Ovenstående krav er gældende i bevaringsområdet i Ringkøbing og i visse bevarende lokalplaner, og anbefales fulgt i andre områder. Nærmere oplysninger fås ved henvendelse til Ringkøbing-Skjern Kommune.

